

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IZMAIŅAS RAIM UN NOTEIKUMOS PAR REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS UZRAUDZĪBAS UN NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBU

Dāvis Melnalksnis

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

2022. gads

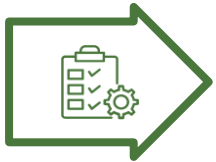

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Izmaiņas RAIM

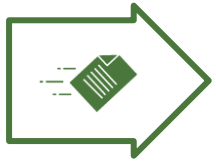
Esošais risinājums (*MicroStrategy*) tiek aizvietots ar atvērtā koda risinājumu

Izveidots universāls datu apstrādes un datu publicēšanas rīks

Pilnībā pārstrādāti esošie pašvaldību profili

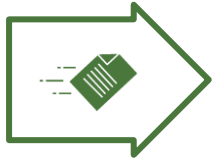

Uzlabota rādītāju atlases sadaļa

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

MK noteikumi un vadlīnijas (1)

MK noteikumos tiek:

- (a) uzskaitītas iestādes, kas sniedz datus;
- (b) definētas galvenās datu tēmas;
- (c) definēti datu nodošanas kanāli;
- (d) definēta obligāti iekļaujamā informācija;
- (e) iekļauts pielikums ar datu saturu, kas ir kā uzskaitījums.

Vadlīnijās tiek atrunāts precīzs datu saturs, struktūra, formāts, datu nodošanas veids, kā arī cita nepieciešamā informācija.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

MK noteikumi un vadlīnijas (2)

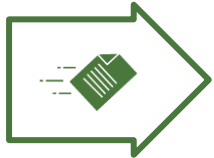
Svarīgākie aspekti par datu nodošanu:

- *Atvērto datu portāls (ADP)* – primārais datu nodošanas kanāls
- *.CSV datnes* – primārais faila formāts, kā nodot datus
- *ATVK kodi* – saistošais elements, lai datus varētu apstrādāt
- *Gads* – pārskata periods, par kuru iestāde sniedz datus

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

MK noteikumi un vadlīnijas (3)

Attiecībā uz pašvaldībām un plānošanas reģioniem:

- a) nodrošina reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzību un novērtēšanu, izmantojot moduli kā vienu no datu avotiem teritorijas attīstības plānošanā, reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzībā un novērtēšanā, pēc iespējas neveidojot atsevišķas reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzības un novērtēšanas sistēmas;
- b) informē Ministriju par tādiem pasākumiem vai aktivitātēm, kas skar iesaistīšanos Eiropas Savienības vai citu ārvalstu atbalsta instrumentu finansētos projektos saistībā ar reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzību un novērtēšanu;
- c) ņemot vērā vadlīnijas, sagatavo un sniedz modulim datus, kas ir nepieciešami:
  - a. reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzībai un novērtēšanai;
  - b. Eiropas Savienības fondu vai citu ārvalstu atbalsta instrumentu finansēto projektu novērtēšanas un uzraudzības veikšanai.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iebildumi (1)

LPS iebildums

Noteikumu projekta 8.1.apakšpunktā ir minēti vārdi, ka pašvaldības “nodrošina reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzību un novērtēšanu, izmantojot moduli kā primāro datu avotu teritorijas attīstības plānošanā...”. Iebilstam, ka Reģionālās attīstības indikatoru modulis (turpmāk – Modulis) ir primārais datu avots, kas ir jāizmanto teritorijas plānošanā. Vēršam uzmanību, ka jau šobrīd esošajā RAIM sistēmā ir pieejami salīdzinoši neaktuāli dati, piem., dati par 2020.gadu, bet nav datu par 2022.gadu. Minētā iemesla dēļ, izstrādājot teritorijas plānošanas dokumentus, Pašvaldība neizmanto šobrīd pieejamos RAIM sistēmas datus, bet izmanto citu datu uzturētāju datus, kas satur aktuālu informāciju, piem., Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes aktuālos datubāzes datus par iedzīvotāju skaitu, dzimuma, vecuma struktūru, darbspēju utt., jo šajā sistēmā dati tiek aktualizēti vairākas reizes gadā, kā arī citu informācijas sistēmu datus., piem., Nodarbinātības valsts aģentūra, kur iespējams iegūt plašu un aktuālu informāciju par bezdarba līmeni novadā.

Piedāvātā redakcija

Izteikt 8.1.punktu jaunā redakcijā:

“8.1. nodrošina reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzību un novērtēšanu, izmantojot moduli kā vienu no datu avotiem teritorijas attīstības plānošanā, reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzībā un novērtēšanā”.

VARAM viedoklis

Nemts vērā. Galīgā redakcija:

12.1. nodrošina reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzību un novērtēšanu, izmantojot moduli kā vienu no datu avotiem teritorijas attīstības plānošanā, reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzībā un novērtēšanā, pēc iespējas neveidojot atsevišķas reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzības un novērtēšanas sistēmas;

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iebildumi (2)

LPS iebildums

Izslēgt 8.2. punktu, kas ierobežo pašvaldību tiesības bez saskaņojuma ar VARAM savu funkciju ietvaros iesaistīties Eiropas Savienības vai citu ārvalstu finanšu instrumentu finansētos projektos saistībā ar pašvaldības teritorijas attīstības uzraudzību un novērtēšanu.

Piedāvātā redakcija

Izslēgt 8.2. punktu

VARAM viedoklis

Nav ņemts vērā. VARAM piekrīt, ka esošajā redakcijā 12.2. apakšpunkts daļēji ierobežo pašvaldību tiesības uz iesaistīšanos ES vai citu ārvalstu finanšu instrumentu finansētos projektos saistībā ar pašvaldības teritorijas attīstības uzraudzību un novērtēšanu. Vienlaikus, ņemot vērā, ka VARAM ir vadošā valsts pārvaldes iestāde valsts reģionālās politikas izstrādē un īstenošanā, kā arī reģionālās attīstības valsts atbalsta pasākumu īstenošanas koordinācijā, uzskatām, ka pašvaldībām būtu vismaz jāinformē VARAM par iesaistīšanos pasākumos vai aktivitātēs, kas skar iesaistīšanos ES vai citu ārvalstu finanšu instrumentu finansētos projektos saistībā ar reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzību un novērtēšanu. Līdz ar to piedāvājam precizēt 12.2. apakšpunktu, nevis to pilnībā izslēgt no Noteikumu projekta.

Piedāvātā redakcija

12.2. **informē** Ministriju par tādiem pasākumiem vai aktivitātēm, kas skar iesaistīšanos Eiropas Savienības vai citu ārvalstu atbalsta instrumentu finansētos projektos saistībā ar reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzību un novērtēšanu;

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iebildumi (3)

LPS iebildums

Nav saprotams par Noteikumu projektā minētajām vadlīnijām, kādas darbības tās ietvers, tostarp nav saprotams 8.3.apakšpunktā minētais “ņemot vērā vadlīnijas sagatavo un sniedz modulim datus” – nav saprotams cik bieži pašvaldībai būs jāsniedz dati, vai regulāra datu sniegšana neradīs pašvaldībai lieku administratīvo slogu, paredzot jaunu speciālistu piesaisti, kuru pienākumos ietilps datu analīze, uzskaitē, apkopošana, nodošana u.c.

Lūdzam to skaidrot anotācijā, kā arī anotācijā aprēķināt pašvaldību iespējamās izmaksas informācijas uzturēšanai un norādīt to finansējuma avotu.

VARAM viedoklis

Nemts vērā.

Norādām, ka Anotācijā ir minēts, ka nākotnē RAIM plānots veidot atsevišķu sadaļu par uzraudzību (slēgto jeb autorizēto darba vidi), kurā būtu iespējams sekot līdzi rādītājiem, kas nepieciešami dažādu programmu vai projektu uzraudzībai, citastarp nodrošinot piekļuvi arī katrai pašvaldībai, lai vienkopus būtu pieejami dažādi uzraudzības rādītāji. Vienlaikus Anotācija ir papildināta ar skaidrojumu, ka ne visi statistikas rādītāji vai dati, kas nepieciešami uzraudzības veikšanai, ir pieejami valsts informācijas sistēmās, tādēļ ar Noteikumu projektu tiek noteikts, ka datus uz RAIM turpmāk nodotu arī pašvaldības un plānošanas reģioni – tikai tādus datus, par kuriem ir panākta vienošanās starp VARAM un pašvaldībām. Tie būtu dati, kas nepieciešami reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzībai un novērtēšanai, kā arī ES fondu vai citu ārvalstu finanšu instrumentu finansēto projektu novērtēšanas un uzraudzības veikšanai. Norādām, ka pašvaldību un plānošanas reģionu sniegto datu precīzs saturs, struktūra un formāts tiktu atrunāts ar VARAM savstarpēji saskaņotās vadlīnijās.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iebildumi (4)

LPS iebildums

Uzsveram, ka lai attīstītu pašvaldību un visas tās teritorijas, veiktu monitoringu un veidotu līdzsvarotu politiku, pielikums jāpapildina ar šiem nepieciešamajiem datu rādītājiem: *Radītā pievienotā vērtība; Radītā produkcijas vērtība; Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa un mediāna; Vismaz 18 gadus vecu pastāvīgo iedzīvotāju īpatsvars ar augstāko izglītību vai doktora grādu u.c.*

Nomales efekta novērtēšanai un pašvaldības stratēģiskai vadīšanai dati jāatspoguļo mazāko administratīvo vienību griezumā. Iepazīstoties ar noteikumu projektu, rodas neskaidrības, vai dati būs pieejami arī pagastu un pilsētu mērogā, vai tikai pašvaldību. Pašreiz spēkā esošajos noteikumos pagasti un pilsētas ir skaidri redzami, bet jauno noteikumu projektā nekur nav pieminēts šāds mērogs.

Piedāvātā redakcija

Papildināt pielikumu ar minētajiem rādītājiem.

VARAM viedoklis

Nav ņemts vērā.

Piekrītam, ka vispusīgākai teritoriju uzraudzībai un dažādu sociālekonomisko procesu vērtēšanai būtu nepieciešama plašāka un detalizētāka statistika. Tomēr vēlamies uzsvērt, ka šobrīd primārais mērķis bija sakārtot normatīvo regulējumu, lai tas atbilstu jaunajam RAIM risinājumam.

Tāpat norādām, ka starp VARAM un LPS tika organizētas vairākas sanāksmes, kurās VARAM pārstāvji norādīja, ka darbs ar datu devējiem turpināsies, t.sk., lai iegūtu jaunus rādītājus, ar kuriem papildināt RAIM datubāzi.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Priekšlikumi (1)

LPS priekšlikums

Vēršam Jūsu uzmanību, ka noteikumu projekta 13.1.apakšpunktā ir uzskaitītas institūcijas, kas sniedz Modulim datus, no minētā noteikumu apakšpunkta, tostarp, 13.1.1.apakšpunkta ir noprotams, ka pašvaldība sniedz Labklājības ministrijai datus par sociālo palīdzību un pakalpojumiem, un tālāk ministrija šos datus nodod Modulim. Izstrādājot dažāda veida dokumentus, piem., plānošanas dokumentus, atbilstoši Noteikumu projekta 8.1.apakšpunktam, pašvaldībai ir jāizmanto Moduļa dati (kā datu avots jānorāda Modulis), kaut arī pēc būtības tie ir pašas pašvaldības uzturētie un apkopotie dati. Pašvaldībai nav saprotams, kāpēc izstrādājot dokumentus Pašvaldība nevar izmantot savus uzturētos datus, piem., pieprasot tos savā padotībā esošajam sociālajam dienestam, bet tai ir jāizmanto dati, kurus Modulim ir sniegusi Labklājības ministrija.

VARAM viedoklis

Nav ņemts vērā.

Norādām, ka Noteikumu projektā nekur nav minēts, ka pašvaldības, izstrādājot savus plānošanas vai cita veida dokumentus, nevar izmantot savus uzturētos datus.

Vienlaikus norādām, ka iepriekš iekļautā Noteikumu projekta norma (12.1. apakšpunkts), kas paredzēja, ka pašvaldībām kā primāro datu avotu teritorijas attīstības plānošanā, reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzībā un novērtēšanā ir jāizmanto RAIM, ir precizēta, nosakot, ka pašvaldības izmanto moduli kā vienu no datu avotu teritorijas attīstības plānošanā, reģionālās un teritoriju attīstības uzraudzībā un novērtēšanā.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Priekšlikumi (2)

LPS priekšlikums

Jānoformulē metodika. Nodarbinātības valsts aģentūra publicē bezdarba rādītājus par valsti un reģioniem attiecinot bezdarbnieku skaitu pret ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaitu, bet sadalījumā pa pilsētām un novadiem attiecinot bezdarbnieku skaitu pret darbspējas vecuma iedzīvotāju skaitu.

Iepriekš RAIM modulī pieejamie bezdarba dati atšķirās no Nodarbinātības valsts aģentūra datiem.

VARAM viedoklis

Nav ņemts vērā.

Norādām, ka Noteikumu projektā un tā pielikumā ir iekļauta tāda informācija (t.sk. termini), kas ir saskaņota ar Nodarbinātības valsts aģentūru.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Priekšlikumi (3)

LPS priekšlikums

Priekšlikums papildināt ar 10.4. un 10.5.apakšpunktu šādā redakcijā:
"10.4. iedzīvotāju skaits gada sākumā – kopā, pēc valstiskās piederības;
10.5. iedzīvotāju skaits gada sākumā – kopā, pēc nacionālā sastāva."

VARAM viedoklis

Nav ņemts vērā.

Šobrīd ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi ir panākta vienošanās par Noteikumu projekta pielikumā minēto datu saturu. Par jaunām datu kopām nav notikusi saruna, taču norādām, ka pēc Noteikumu projekta apstiprināšanas, VARAM uzsāks sarunas gan ar esošajiem, gan ar jauniem datu devējiem par jaunu rādītāju nodošanu uz RAIM.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Priekšlikumi (4)

LPS priekšlikums

Noteikumu projekta 13.3. punkts - *citi datu turētāji, ar kuriem ir panākta vienošanās par datu nodošanu uz moduli.*

Vai šeit domāta arī LPS ka institūcija, kas arī apzina datus?

VARAM viedoklis

Nemts vērā.

Norādām, ka, ja ar LPS tiks panākta vienošanās par LPS pieejamo datu nodošanu uz RAIM, tad šis punkts attieksies arī uz LPS

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Priekšlikumi (5)

LPS priekšlikums

Izvērtējot visu Noteikumu projektu un Anotāciju kopumā norādām, ka jau šobrīd pašvaldībās un to iestādēm ir strukturēti dati un informācija par tās pārvaldībā esošajām jomām. Kā jau minēts iepriekš, izstrādājot jebkāda veida dokumentu, vai plānojot attīstību, tiek ņemta vērā pašvaldību rīcībā esošie aktuālie dati un rādītāji par administratīvo teritoriju. Tā, piem., izvērtējot jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecību, pašvaldība iegūs datus nevis no RAIM sistēmas, bet gan no pašvaldības Izglītības pārvaldes par izglītojamo skaitu reģionā uz doto brīdi. Tāpat citos gadījumos pašvaldība šos datus pieprasīs no datu turētāja, jo šie dati būs aktuālāki. Arī šobrīd pašvaldības RAIM datubāzi neizmanto, tās izmantošana būtu iespējama tikai tādā gadījumā, ja tiks nodrošināts, ka RAIM dati nepārtraukti ir aktuāli un neatšķiras no datu turētāju rīcībā esošās informācijas.

Piedāvātā redakcija

Lūdzam anotācijā skaidrot nākotnes redzējumu, kā atrisināt šo problēmu.

VARAM viedoklis

Ņemts vērā.

Anotācijas 1.3. apakšsadaļas "Pašreizējā situācija, problēmas un risinājumi" sadaļa "Pašreizējā situācija" papildināta ar informāciju, ka RAIM pilnveidošanas ietvaros, ieviešot jauno RAIM risinājumu, nav plānots samazināt pieejamo rādītāju sarakstu, bet tieši pretēji – palielināt to, lai lietotājiem būtu pieejams plašāks un detalizētāks rādītāju loks, ko izmantot teritorijas attīstības tendenču izvērtēšanai un uzraudzībai.

Vienlaikus nevaram piekrist Latvijas Pašvaldību savienības paustajam apgalvojumam, ka "šobrīd pašvaldības RAIM datubāzi neizmanto", jo gan pašvaldības, gan plānošanas reģioni, gan citi lietotāji to izmanto. Tāpat norādām, ka datu aktualitāti VARAM ir ierobežotas iespējas ietekmēt, jo dati RAIM datubāzē ir pieejami par tādu periodu, kādā datus sniedz datu devēji, t.i., VARAM nevar ietekmēt to, kā, kad un cik bieži institūcijas apkopo vai iegūst savus datus.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

PALDIES!